

Projektbeskrivelse

Videncenter for Dyrevelfærd 2013

1. Projektnummer: (udfyldes af ViDs sekretariat)

2. Projekttitlel: Avl for forbedret velfærd hos racehunde

3. Projektleder: Professor Peter Sandøe, Institut for Produktionsdyr og Heste, Københavns Universitet, Grønnegårdsvej 8, 1870 Frederiksberg C, pes@sund.ku.dk

4. Formål med projektet:

Det overordnede formål med projektet er **at muliggøre forebyggelse af avlsbetingede velfærdsproblemer hos racehunde**. Dette søges opnået ved at forfølge to delmål:

1. At undersøge mulighederne for at etablere et system, hvor smådyrspraktiserende dyrlæger i Danmark registrerer sygdomsforekomst hos hunde og deler de registrerede oplysninger med danske forskningsinstitutioner. Implementering af et sådant system hos en væsentlig andel af danske dyrehospitaler og -klinikker vil skabe grundlag for at følge udviklingen af avlsbetingede velfærdsproblemer hos racehunde og for at iværksætte initiativer til at forebygge disse.
2. At undersøge hvilke holdninger og forventninger hos hvalpekøberne, der skaber grobund for avl af hunde med ekstreme træk og deraf følgende øget sygdomsforekomst, fx avl af hunde med meget korte snuder. Undersøgelsen skal skabe grundlag for valg af virkemidler, der kan tjene til at mindske efterspørgslen efter sådanne hunde.

5. Projektets relevans og perspektiv:

I Rapport fra Arbejdsgruppen vedrørende Avl af Dyr (FVM, 2013) påpeges *"en række alvorlige velfærdsmæssige problemer knyttet til avl af racehunde"*. Disse problemer er if. rapporten både forårsaget af avl efter ekstreme egenskaber (såkaldt overtypning) og af øget forekomst af arveligt betingede sygdomme, der bl.a. er baseret på avl med for få individer. Rapporten kommer med flere anbefalinger til forebyggelse af de nævnte problemer. De to ovenfor anførte delmål kan ses som bidrag til at imødekomme anbefalinger fra rapporten:

Første delmål vedrørende dyrlægers registrering af sygdomsforekomst hos hunde imødekommer arbejdsgruppens anbefaling om at skabe større gennemsuelighed mht. konsekvenser vedrørende avl af hobby- og familiedyr *"blandt andet ved hjælp af de praktiserende dyrlæger, der kan bidrage til registrering af relevante data og med information om sundhedsproblemer"* (p.13). Ved etablering af et system til registrering af sygdomsforekomst, som forskere ved relevante forskningsinstitutioner kan få adgang til, vil der være skabt grundlag for fremtidig forskning ikke alene i sammenhængen mellem avl og sygdomme, men også i forhold til andre problemstillinger i relation til sygdomme og sygdomsbehandling.

Det andet delmål vedrørende undersøgelsen af holdninger hos aktuelle og potentielle ejere af brachycephale hunderacer og andre hunderacer, hvor der forekommer overtypning, kan skabe grundlag for at gennemføre aktiviteter rettet mod at påvirke viden og holdninger hos potentielle købere af hundehvalpe. Som angivet i rapporten, er det ikke muligt at ændre avlen gennem påvirkning af raceklubberne alene. Det er også nødvendigt at påvirke efterspørgslen efter de ekstreme hunde.

6. Baggrund for projektet:

Der findes allerede en omfattende videnskabelig dokumentation for sammenhængen mellem avl af racehunde og forekomsten af forskellige sygdomme, der ikke alene påvirker livslængden hos de berørte hunde, men også har dramatiske konsekvenser for deres velfærd. I modsætning til hvad der gælder for landbrugsdyrene, foregår

der dog ikke nogen systematisk registrering af sygdomsforekomsten hos hund. Hvis man ønsker at forbedre velfærden hos racehunde i Danmark, er den manglende viden om sygdomsforekomst problematisk. Ofte vil man skulle ekstrapolere ud fra epidemiologiske studier foretaget i udlandet, og man vil ikke på populationsniveau være i stand til at måle effekten af de eventuelle tiltag, der iværksættes. Problemstillingen er forsøgt adresseret flere steder i udlandet. Sverige har en høj grad af forsikrede dyr, og via data fra forsikringselskabet Agria, har det her været muligt at danne sig et billede af sygdomsforekomsten hos forskellige dyrearter (Bonnett and Egenvall: Age patterns of disease and death in insured Swedish dogs, cats and horses, *Journal of comparative pathology*, 2010, Vol.142 Suppl. 1). I Storbritannien har man oprettet "VetCompass", som er et system til opsamling af sygdomsdata med henblik på at forbedre velfærden hos familiedyr (O'Neill: Pointing the way to improved welfare for companion animals, *The Veterinary Record*, 2013, Vol. 173 (10)). VetCompass systemet benyttes også i Australien, og der er planer om at implementere det i Spanien, Tyskland og New Zealand (<http://www.rvc.ac.uk/VetCompass>). Endelig er der pt. igangsat et samarbejde mellem den norske og svenske dyrlægeforening om at udvikle et fælles nordisk system til sygdomsregistrering.

Med hensyn til at forstå, hvad der får potentielle hundeejere til at efterspørge brachycephale og andre racer med ekstreme træk, er der endnu ikke foretaget megen forskning. Der foreligger dog et veterinært speciale, hvor der dels er foretaget en litteraturgennemgang, og dels er gennemført kvalitative interviews med ejere af brachycephale hunde (Hansen, 2012: *Besnærende brachycephalt*). Disse interviews peger, i lighed med et britisk studie (Packer et al: Do dog owners perceive the clinical signs related to conformational inherited disorders as 'normal' for the breed? A potential constraint to improving canine welfare, *Animal Welfare* 2012, 21(S1)), på, at ejere af bulldogs ser snorke- og gryntelyde som normale og charmerende træk ved racen, og ikke som et tegn på vejrtrækningsproblemer.

7. Arbejdsplan for projektet:					
Årstal	2014			2015	
	2.	3.	4.	1.	2.
Kvartal					
1. Registrering af sygdomsfrekvens hos hunde					
a. Gennemgang af litteratur	X				
b. Kontakt med personer i lande, hvor der er projekter i gang (S, N, UK)	X	X			
c. Møder med repr. for DDD, Sektion vedr. Hund, Kat og Smådyr	X	X			
d. Specificering af muligt system til sygdomsregistrering		X	X		
e. Skriftlig fremstilling af resultater til publikation				X	
2. Holdninger og forventninger hos købere af ekstreme racehunde					
a. Gennemgang af litteratur	X	X			
b. Udformning af spørgeskema			X		
c. Gennemførelse af internetbaseret spørgeskemaundersøgelse				X	
d. Analyse af resultater fra spørgeskemaundersøgelse				X	
e. Skriftlig fremstilling af resultater til publikation					X
Første møde med den internationale følgegruppe		X			
Andet møde med den internationale følgegruppe				X	

8. Deltagere i projektet (har alle givet tilsagn om deltagelse):

Gennemgående personer i projektet er:

- Peter Sandøe (projektleder), professor ved IPH, Faggruppe Populationsbiologi, samt professor og sektionsleder ved IFRO, Sektion for Forbrug, Regulering og Bioetik
- Björn Forkman, professor ved IPH, Faggruppe Populationsbiologi
- Merete Fredholm, professor ved IKVH, sektionsleder for Husdyrgenetik, Bioinformatik og Avl
- Iben Meyer, pt. Ph.d. studerende ved IPH, Faggruppe Populationsbiologi. Iben ansættes som post.doc. ved IPH (halv tid) på projektet.

Gennemgående nationale eksterne samarbejdspartnere:

- Helle Friis Proschowsky, specialkonsulent i DKK (Dansk Kennel Klub).
- Vibeke Knudsen, kommunikationskonsulent i DKK

Øvrige nationale samarbejdspartnere:

- DDD, Sektion vedr. Hund, Kat og Smådyr, formand Karina Ryborg og bestyrelsesmedlem Niels Filtenborg-Barnkob (delprojekt 1).
- Thomas Bøker Lund, adjunkt i fødevarer sociologi ved Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Sektion for Forbrug, Bioetik og Regulering (delprojekt 2).
- Bulldog-klubben: formand Charlotte Støckel (delprojekt 2).

International følgegruppe:

- James Serpell, professor i Humane Ethics & Animal Welfare, University of Penn. School of Veterinary Medicine, en af verdens førende eksperter vedrørende forholdet mellem mennesker og familiedyr.
- Brenda Bonnett, selvstændig konsulent inden for veterinær epidemiologi og før det lektor ved Ontario Veterinary College, University of Guelph, Canada, international kapacitet i forhold til kortlægning af arvelige lidelser hos hunde.
- Dan O'Neill, Postdoctoral Research Assistant, Department of Veterinary Epidemiology, Economics and Public Health, Royal Veterinary College, UK, grundlægger af det ovenfor nævnte VetCompass system.

9. Kommunikationsplan:

Projektets resultater vil blive fremlagt på både nationale og internationale konferencer, såvel videnskabelige som populærvidenskabelige (fx "Viden på bordet" der afholdes ca. hvert andet år af DKK). Resultaterne vil desuden blive publiceret i internationale tidsskrifter med peer review såvel som i relevante danske tidsskrifter (fx DVT) og magasiner (fx DKK's medlemsblad HUNDEN). Endelig vil det være relevant at formidle resultaterne til den internationale hunde organisation FCI (Fédération Cynologique Internationale).

10. Budget

	2014-2015 i alt		
	Projekt mdr.	Mdl. takst i kroner	Sum i DKK
Iben Meyer, halvtidsansættelse som post.doc.	13,0	22.085	287.105
Adjunkt Thomas Bøker Lund	1,0	44.170	44.170
Gennemførelse af spørgeskemaundersøgelse			60.000
Møde- og rejseomkostninger			23.759
Overhead, 20 %			83.006
I alt			498.040

11. Projektets startdato: 1/3 2014

Projektets slutdato: 30/6 2015